

først hos Hr. CARL SØRENSEN i Tinglev og derefter den 21. April paa den nøjagtig opgivne Lokalitet. Efter de nærmere Oplysninger CARL SØRENSEN venligst gav mig, var jeg mest tilbøjelig til at mene, der forelaa en Forveksling med Sorthalet Kobbersneppe, *Limosa aegocephala*, og det viste sig ogsaa at være Tilfældet. Ankommet til Lokaliteten, en smal Engstrækning langs Aaen ca. 1 km Syd for Bylderup Bov St., hørte og saa jeg straks 2 Par Kobbersnepper; Spover derimod fandtes ikke, og de maatte, om de ellers ynglede, sikkert være ankommet. Men den knap 200 m brede Engstrækning mellem udelukkende dyrkede Marker kunde heller næppe tænkes som Yngleplads for Storspoven.

Den omtalte Rede i 1940 var fundet lige ovenfor Engen i en indhegnet Græsmark. CARL SØRENSEN, der var paa Lystfiskeri ved Aaen, havde bemærket de urolige Fugle, som han ikke kendte, men antog for „den mindre Regnspove“. Gdr. P. CHR. PETERSEN, Byllerup havde da vist ham Fuglens Rede, som han havde fundet paa sin Mark. For at faa Arten rigtig bestemt blev Rester af Æggeskaller, der laa i Reden efter at Ungerne var udruget, sendt til Zoologisk Museum i København; men det har sikkert paa Grundlag af disse ikke været muligt helt at fastslaa Arten, da Æg af Storspove og Kobbersneppe bortset fra Størrelsen kan være temmelig ens.

Jeg bad CARL SØRENSEN atter lægge Mærke til Fuglene i 1941, og han skrev da senere til mig: „Der er ingen Tvivl om, at det har været Kobbersnepper og ikke Regnspover. Det er de samme Fugle, som findes i Tinglev Engdrag i Aar.“ Og dette passer meget godt; thi her fandt jeg ogsaa efter CARL SØRENSENS Oplysninger Kobbersnepper baade i Ulvemose og Tinglev Sø, og det er ganske interessant at betragte, hvorledes denne Art Aar for Aar trænger længere og længere østpaa op langs Aaerne ude fra Marsken ved Højer og Tønder.

ANMELDELSER

VAGN HOLSTEIN: Duehøgen. Biologiske Studier over danske Rovfugle. I. 155 Sider. H. HIRSCHSPRUNGS Forlag. 1942. — — Det er at hilse med stor Glæde, at en dansk Forstmand har taget Studiet af vore Rovfugle op til biologisk Behandling. Det er nu ca. femogtyve Aar siden,

at min afdøde Ven, Forstkandidat HENNING WEIS, var midt i et Arbejde, der havde samme Maal; han opnaaede dog kun, inden sin altfor tidlige Død, paa Basis af talrige Notater og Serier af Fotografier at forberede en populær Oversigt over Kærhøgenes Biologi, et Arbejde, der har vundet almindelig Anerkendelse; nogle af hans værdifulde Fotografier er desuden senere anvendt i tredje Bind af „Danmarks Fugle“. Det er at haabe, at Lykken vil være Skovrider VAGN HOLSTEIN mere venlig, saaledes at han maa faa Held til Gennemførelse af den Serie Bøger om vore Rovfugle, som indledes med dette Bind om Duehøgen.

Et beundringsværdigt Taalmodighedsarbejde kræves af den, der vil gøre disse Fugle til sit Studieobjekt, og den megen Tid, der nødvendigvis maa nedlægges i selve Observationsarbejdet, gør det næsten til en Pligt for Observatøren at publicere saa mange Data som muligt. Dette opfylder Forfatteren da ogsaa, hvorfor hans Bog vil vedblive at være et Kildeskrift for Studiet af Skovens sky og forsigtige Duehøg. Vi følger Duehøgens Liv i Jægersprisskoven gennem hele Aaret i en Række Kapitler under Titlerne: Vintertilværelse, Yngletidens Begyndelse, Redebygningen, Æglægnings- og Rugetid samt Ungetiden. Man møder overalt Forfatterens Glæde ved Studiet af vor Fugleverden, den Forskerglæde, som hans Læsere af de tidligere Bøger om Hejren og Strandens Fugle har lært at skatte. Fremfor saa mange Fuglebøger, der har set Dagens Lys i de senere Aar, har HOLSTEIN's Bøger deres blivende Værdi netop ved de mange Data vedrørende de observerede Fugles Liv og Færden; oftest er disse Data givet i en saadan Form, at andre kan anvende dem til maaske helt andre biologiske Formaal, end Forfatteren direkte har tilsigtet. Jeg skal iøvrigt ikke her gaa nærmere ind paa en Redegørelse af Forfatterens Observationsarbejde og Resultater paa det beskrivende Omraade. Bogen bør læses af alle, der har Interesse for vore Rovfugle. Da den skal følges af andre biologiske Skildringer af vore Rovfugle, vil Forfatteren senere faa Lejlighed til at foretage forskellige Sammenligninger mellem Arternes Ynglebiologi m. m., hvilket man dog allerede savner i dette første Bind; de mange Arbejder, der i Løbet af de sidste 10—12 Aar er fremkommet vedrørende adskillige Rovfugles og andre Fugles Ynglebiologi, indbyder meget til at foretage Sammenligninger og mere generelle Slutninger.

Da Arbejdet har indbragt Forfatteren Doktorgraden stiller man med Rette større Krav i visse Henseender til hans Behandling af Stoffet, end man ellers vilde have gjort. Og jeg skal derfor komme lidt ind paa et Par af de Anker, man kan rette mod Værket — i Haab om, at Forfatteren i de følgende Bind vil give sine Læsere noget af det, som jeg synes, han er kommet til at skyldte dem.

Jeg har allerede nævnt, at man savner de lidt større Linier, som fører Studierne ind i Kredsen af moderne ynglebiologiske Arbejder. Der kræves hertil et indgaaende Literaturstudium, og man har det Indtryk, at Forfatteren ikke ynder Samkvem med Studiefæller gennem Bøger, i hvert Fald er hans Literaturhenvisninger yderst sparsomme. Det første Kapitel: „Vor hidtidige Viden om Duehøgens Biologi“ viser dette; det hele er sam-

let paa knapt tre Sider, og det er ikke retfærdigt mod tidligere Forfattere med den nævnte Kapiteloverskrift at give Læseren det Indtryk, at de tre Sider omfatter „vor“ Viden. Ogsaa andre Steder i Bogen er tidligere Literatur, selv her fra Landet, næppe berørt; jeg skal nævne et mig nærliggende Eksempel. Man faar det Indtryk, at Duehøgen oftest lægger 3 Æg, for det gør den aabenbart i Jægersprisskovene. Forfatteren kommer ikke nærmere ind herpaa. Imidlertid fik jeg i sin Tid, da jeg skrev den biologiske Del til „Danmarks Fugle“, et helt andet Resultat, som ogsaa tidligere Forfattere havde opnaaet, nemlig at 4 Æg er det hyppigste.

Fordelingen i Procent er følgende:

	Antal Æg i Kuld:	1	2	3	4	5
Jægersprisskovene (16 Kuld)...		6.3	6.3	56.3	31.3	—
Hele Landet (29 Kuld).....		—	6.9?	24.1	65.5	3.5

Sammenligning af Ens egne Resultater med andres er ofte inspirerende og udviklende for En selv, og de vilde f. Eks. i dette Tilfælde kunne have ført Forfatteren ind paa en Erkendelse af, at den samme Art ofte kan være meget forskellig i sine elementære Livsytringer fra Egn til Egn; desuden vilde Forfatteren maaske herved være kommet til at tænke paa, at Resultatet kunde skyldes, at hele Materialet bestod af Kuld af nogle faa Par, der lagde et abnormt lavt Antal Æg. Flere Eksempler af lignende Art kunde nævnes.

I Kapitlet „Rugetemperaturen“ gaar Forfatteren ind paa et Omraade, der ligger udenfor den rene Beskrivelse af Duehøgens Livsvaner o. l., nemlig det eksperimentelle Omraade; og Resultatet maa betegnes som mindre vellykket. Forfatteren mener at have bevist, at der ikke sker nogen Udvikling i Ægget de første 16—18 Dage, og at Rugetemperaturens Gennemsnit ligger ved kun 25°—30° (Side 93). Det er over 250 Aar siden, at Leeuwenhoek gav Stødet til Brugen af Mikroskopet, og det undrer derfor En, at Forfatteren ikke synes at have indset, at Mikroskopet og alene Mikroskopet vilde have kunnet sige ham, hvorvidt Udviklingen var naaet frem i Duehøgeægget til forskellige Tidspunkter, før det blotte Øje er tilstrækkeligt til en Afgørelse. Nogle faa Æg vilde have været nok til en saadan Undersøgelse. Nu kan Forfatterens „uomstødelige Beviser“ ikke tages som fyldestgørende, og f. Eks. hans Omtale Side 84 af en svag Bloddannelse viser, at der var sket en endog betydelig Udvikling, skønt det modsatte hævdes. Med Hensyn til Temperaturmaalingerne skal jeg uden at gaa i Detailler blot nævne, at de opnaaede Temperaturer utvivlsomt tiltrænger ganske betydelige Korrektioner, og at Forfatteren sikkert vilde have faaet en god Vejledning med Hensyn til Forsøgsanordningens Anvendelighed ved ganske simpelt at have forsøgt den termoelektriske Maaleinstalation under en rugende Tamhøne, hos hvilken man kender Rugetemperaturen. Forfatteren skylder Læserne at bringe nye Bidrag paa dette Felt, som han uden tilstrækkelig Kundskab og Selvkritik har vovet sig ind paa; og forhaabentlig giver dette Kapitel Stødet til, at Undersøgelsen udstrækkes til de andre Rovfugle, og at yngre Naturforskere tager Sagen op til en mere almen Prøvelse hos mange Fuglearter,

idet Embryonaludviklingens Forløb endnu kun er lidet kendt hos de forskellige Fugle.

Forhaabentlig vil Forfatteren tillige i Fremtiden anvende Mærkninger ved sine Rovfuglestudier. Mærkning af de gamle, residerende Duehøge i Jægersprisskovene vilde have været af betydelig Interesse for de udførte Studier, og kunde sikkert have været en forholdsvis overkommelig Sag ved Anvendelse af de i Mellemeuropa, særlig tidligere, anvendte Metoder til Fangst af levende Duehøge. Ogsaa Mærkninger af Ungerne vilde have kunnet give Oplysninger om, hvad der egentlig bliver af en saadan begrænset Bestands opvoksende Ungdom. A. VEDEL TÅNING.

Roms Atlas over Danske Fugle; farvelagte Tavler af OVE HEIDE; Tekst af HARRY MADSEN. N. C. Rom's Forlag. København 1942. 128 Sider. Pris 3,50 Kr. — — Med denne lille praktiske og billige Ekskursionslommebog er et stort Savn blevet afhjulpet, idet der ikke eksisterer noget lignende herhjemme. Den er beregnet for den store Mængde, der i vore Dage færdes i Naturen og for alle Begyndere i Studiet af Fuglene i Naturen.

Denne lille Bog kan sprede Kendskab til Fugle i meget vide Kredse udover de specielt interesserede. Alle, der ikke har Raad til at anskaffe sig et større Værk, har her en Chance for at lære Fuglene at kende. Hertil bidrager i høj Grad OVE HEIDE's 225 vellignende, farvelagte Billeder af de almindeligste eller særlig bemærkelsesværdige Fugle. Man kan rette Indvendinger mod Billederne hist og her, men man maa dog tage den billige Pris i Betragtning, naar man bedømmer den primitive Reproduktionsteknik. — Tillige har Konservator HARRY MADSEN forsynet hver afbildet Fugleart med en Tekst, der af Pladshensyn er meget kort; men Forfatteren har indenfor de snævre Rammer givet en meget koncis og rammende Omtale af hver Art. Vi er jo mange, der i Tidens Løb har været Forfatterens Elever, naar det gjaldt om at lære Fuglene og deres Stemmer at kende, og her glæder man sig over af en virkelig sagkyndig at faa adskillige af de gode Tips om, hvordan man kender Fuglene.

Denne lille Bog anbefales paa det varmeste til alle naturinteresserede, til Skoleelever og ikke mindst til Jægere, der sikkert vil have Gavn af den. Ogsaa som Ekskursionsleder har man Brug for den, idet man nu paa en nem Maade kan vise Ekskursionsdeltagerne Billeder af de Fugle, de ikke rigtig kender.

HOLGER POULSEN.